

بەتەم بۇوم لە تەم بەۋىم

كۆمەلە شىعر

لَا احْبُّ الْاَفْلِينَ
«الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ»

بەتەما بۇوم لە تەم بىدويم

كۆمەلە شىعر

بەرۇڭ ئاكرەھىي

دەزگای چاپ و بلاکىرىنى وەي ئاراس

ھەولىر - ھەرييمى كوردىستانى عىراق

هەموو مافیک هاتووهەتە پاراستن ©
دەزگای چاپ و بلاوکردنەوەی ئاراس
شەقامى گولان - ھەولىر
ھەریمی کوردىستانى عىراق
ھەگبەي ئەلیکترونى aras@araspress.com
وارگەي ئىنتەرنېت www.araspublishers.com
دەزگاي ئاراس لە ٢٨ تىرىزىن (٢) ١٩٩٨ هاتووهەتە دامەززان

بەرۋە ئاكىرىمى
بەتهما بۇوم لە تەم بدويم - كۆمەلە شىعر
كتىبى ئاراس ژمارە: ١٣٣٥
چاپى دووھم ٢٠١٢
تىرىزى: ٦٠٠ دانە
چاپخانەي ئاراس - ھەولىر
ژمارەسىپاردىن لە بەرۋە برايەتىي گشتىي كىتىبخانە گشتىيەكان ٤٢٩ - ٢٠١٢
نەخشانىنى ناوهە و رازاندەوەي بەرگ: ئاراس ئەكرەم
ھەلەكىرى: شىئىززاد فەقىئىسماعىل، تىرىسکە ئەحمدەر

رېنگ:
ژمارەي پىوانەيىي ناودەلەتىي كىتىب
ISBN: 978-9966-487-37-9

من و ئام شىعرانه تا سنورى شىتايىتى كەتونىنەتە بەر لەتۈپەتبۇون و
ھەلۆپىردىن و پىداچۇونەوە و پىداھاتنەوە.

ئەم كۆمەلە شىعرە لە كوردىستان و چەند سالىكى راپىدوو، چاپىكى
كىرىتى بەخۆيەوە بىنى و من خىرا كويىرم كردىوە. بەرای من بەو شىيە
ناھەزە - كە دەكرا نەبا - شىاوى بلاڭىرىدىنەوە نەبۇو. بۆيە نەمكىردى و تەنیا
چەند دانەيەكم بۆ را و بۆچۈون بەچەند دۆست و ئاشنايەك بەخشىن و ...
ھىچ! (وابزانم مەبەستم لەم ھىچە ئەوھىيە كە: من ئاگام لىيى نىيە چەند
دانەيەكى ترى بەبى ئاگايى من لى ئاڭ بۇودتەوە و كەتونوەتە بەردىستى
خوينەر) كەواتە: ئەم كتىبە هەر ئەو كتىبەيە كە لەلائى ئەو دۆستانەيە، بەلام
ئەو كتىبەي لەلائى ئەوانە، ئەم كتىبە نىيە!

چەند شىعرىك گۆرانى فۆرم و تەكىنېكىيان بەسەردا ھاتووه و چەند
دانەيەكىيان لە دواى چاپەكەي پىشىو نۇوسراون و چەند دانەيەكىش ديوان
بەدەر كراون.

بەرۋۇز - ٤٠٠٢

لە بىدەنگىيە كانه وە

من مرؤُّى ماندووی ئەم سەرددەمە ماندووەم
ماندووم لە ماندوویتىي ئەو زىنە خۆشى دەۋى و
خۆشى دەۋىم و ماندووه لە ماندوویتىم.
تاقھى بىستنى ھەوالكەن نىيە.
ھەر لىرە كە دانيشتۇوم و خەرىكەم ئەم دىرانە
دەنۈسىم

چلورهکان

تنۆک تنۆک دەتۈنەوە

بانگى بالّندىھىك كە بانگى بالّندىھىكى تر دەكا

پووم وەردەگەپىتىّ و

گەرانەوهى مېرۇولەكان لەبن دىوار دەبىنم.

من ماندۇوم لە مەرقۇنى ماندۇوى ئەم سەرددەمە ماندۇوه
ماندۇوم

وەك: تۆ/من/ئەوانەى/ماندۇويتىي خۆيان
شانە و شان دەكەن

ماندۇوم

لە رېكىرىدىن بەرەو مەردىن

لە ترسى: ترس/برسىيەتى/ئەقىن

دا

دا

دا

دەزانم دەبىي دايەكانىش لە بىر نەكەم
كە دەستى ماندۇويان سىنگى ماندۇويان
دەكۈتىتىّ وە.

دانیشتووم بەدیار یاریکردنی یادهکان لەزیر نسی و بەر باران
و نیو بەفر و دەم با؟...
ئاگریک بەربوتە هەناوم ...

نا!

نابا هیچ بایى نىگام و نەرۆزىنەوەت دەبباتە سەر قاپە نەشۇرداوهکانى
متباخ و خاولىيە شىينەكەى سەر دەسکى كورسى و هەستان و گەپان

بەشويىن ھىچ شىدا و ھاتنەوە و پشت پەنجەرەيش: شويىنپىيەك لەسەر بەفر
نەگەر اۋەتەوە.

كى بوو گوتى: "دىتە دەر لە ھەناسەم بۆسىقْ؟"

گر ليرهداي
ليره...

له ملاي سينه م که ناوي چه په

دهنا من چيم داوه له خوشويستني خوشويستي!

له هه موو کوؤلانه ته سک و باريک و تاريک و چيى تر(؟) گرنگ
نييه(!) كاندا خولانه وه به شوين چووزامن چيدا(!) که شه كهت بى هه ست و

پهل بۆ پهیقى دریز بکا و پهیقیش بیتە رایى و مانا بههناسە ببەخشى و
خزین و هەستان و کەوتنەکان ببینى و پووهو بايەكى بى بۆ
سەر هەلبىرى و بىزىتە مە:

"گۈ لېرەدایە"

لېرە ...

"لەملاى سىنەم كە ناوى چەپە"

مانگ له ئاسماندا و بى تۆبىي پاللۇرى تەنیاىي لەسەر شان و حەژمەتى
دەست بۆ دەستى لە خەوھەستى و ناوى خۆى دەبەركات و كاتىش خولىاي
بېپىنى رەگ بە گورىسىيەك بگۈرپىتەوە كە ئاشناي مەيلى مل نەبى...
ملى
كە سەرىكى پې كەسەرى لەسەرە و

هەلۈر اوه

* رووھو داسىّ لە ئاسماندا ...

ژنیک له شوینیکی لهشمدا بۆته ژان و
پییەکانمی کردۆتە هەنگاو
ژنیک که خۆشم دەوئی و ئەویش دەیویم
نایناسم و ئەویش هەروهتر
لیی دەگەریم و
هاوریی شەقام و هەنگاوهکانمە.

شەقامەکان!
ئائی... شەقامەکان!

ئىستايىش ... بېپەنا ئىوارەدا رايدەبورى
بىر لە هيچ و ھەموو شتى دەكاتەوه
قىرى باران دەخواتەوه و
منىش لىرە (لە پشت ئەم دىرە) پشۇوم.
دەتوانم بىرۇم
لە تەك كاژە كۆنەكە راوهستم و لە هاتنى بىروانم

که بى/دى

بزه بەلیوم دەبەخشى و

خۆى بەئامىزم ...

بۇ تاۋى

تەنبا تاۋى

كە بتوانم پوومەتە تەرەككىنى ھەلمژم و

سینگم ھەست بەلەرزىنى مەمكى بكا.

قاچم دەبىتە ھاوارىيى ھەنگاوهككىنى و

رىيگايش بەنپارى باران و پەنا ئىواردا دەمبى

شان بەشانى ژىيىك

«ناوى نالىم، قەدەغەيە»*

گفه‌ی با راوم دهنى و
مانگ، له پشت لقى درهخته‌کان
نه خه‌ميه‌تى
چلون سه‌رما قاچه‌کانم راو دهکات و
په‌يقي سه‌رمایش له‌سهر ليوم
سه‌رما دهيبا .

بنووسم «ئاخ»

گويى منالىم دەپوا پۈوهۇ

ئەو ئاخانەى لە سىنگى دايكمەوه

ھەلدىكىشىران

بەرھو كەسەرىنى

كە سەرى لە ھەورەكان سەرووتىر بۇو.

نەنووسم «ئاڭ»

لە ئاخنەبای نووسىيىندا*

ئاسمان سەرم ھەلّدەھىنلىق:

پەلە ھەورىيىك

لەسەر شانم بەجى ماوە.

ههزار سالهه دهژيم و دايكم دهلى:

"نا... سى و چەند سالىك بەر لە ئىستا، باوكت لە شاخ بۇو، باران
دەبارى، شەو بۇو. گوتىان فلانه كەس، (ئىستا ناويم لە بىر نىيە، خالى ئەو
كچە بۇو، دواتر لە «تاران» كەس نەيزانى چى بەسەر ھات) كۈزراوه.
من بەتۆوه ۋانم گرت. كە مەيتەكەيان ھىنایەوە، بەيانى بۇو. باران نەبۇو.
پشت پەنجەردىش پىر لە تەم بۇو

تۆ لە من بۇويت.

ئىستايىش:

ھەزار گوللەي شىت

لە شانە ھەزار سالىيەكانمدا دەگەرىن و

منىش لە كچىك

كە دايىم دەلى:

"سى گوللەي بەر كەوتىبوو، ئەرەن ناوى چ بۇ؟".

"وەرە كە وە ك پايزى زەردى رەنگم"^{*}

ئىستايىش

كە پەيەكان خەريكن لە نازانم كويى زەينمەوە دەرىزىن و

دەستم بەرھو نۇوسىن پىت دەچىنى

دەنۈسىم: «تۆ»

خۆم دەكەم بە «من» و رېزمان ناھىلى

«من» بکەۋىتە لای «تۆ»

چی بکه؟

مهودای نیوان «من» و «توق» (دھبینی؟)

تهنیا پیتی «واو» ۵ و

تؤیش واوه مهچو!

«وهره...»

نا...

له دهرهوه بهفر دهباری

کؤلان ههتیوه

مۆسیقاییش داوینی په ردهی خستوتە سەما

منیش ماندووم و دانیشتتووم و سەرم خستوتە سەر لەپى

دەستم و دەنووسىم:

خەمکویرە چاوت کە نابینى لەرزىنى ھەستم

له زەممە رىرى ئەو پەيقانەي

ھەزار جار و بەھەزار تەمای تر ھەستاون و دانیشتتۇن

و ئىستايىش:

" كە وەك پايزى..."

نا...

له ھەوارى قورگى تۆوه خەمیک ھەلدەكا و پېتىنوس

بەرھە رىيەمى دىنبۇون دەبا

منیش ھەرچەند رۆيىشتۇوم و دەرۇم و بېرۇم:

تۆ دەمرەپەيىنى

له خەيالى گولدانىيەكى تەنیادا

كە نىگاى لە چاوم دزىوه و

منیش لە روویدا

" زەرددە پەنكىم ."

دwoo ههزار

بۆ «خەبات عارف»ی شاعیر و برام

سەری هەلدىنا له شانە ماندووه کانتەوە هەتاویکى شەكەت و هاژەی دەریا
لەزىر پىيەكانت و گفھى با له باسكتدا و دلىش (ئاي...ى!) سەرپىزى ئاخى
ئەشقى لە كىۋى قافدا سەری گشت خوداكانىت بىرى تا نەگەيشتن بەسيمرغ
بکەيتە بىيانووی بەبرىن نەچۈونى سەرت
بەلام

تا کوئ و بۆ کوئ نه چوویت؟!
مرۆڤى هەرزان و گوناح!
کە تۆمى گوناھت له کۆشى دايکە گوناھە کاندا رواند
منت کرد به «ئىيمە» و
له مەلا (کۆنە) کانى بانگدانە وە
تا ئاوابۇونى تەنیاىي
لە کووچە (نوئىيە) کانى دوورە پەريزىدا
پاتگرتىن و
ئىستايش
لەو مىگەلە گوناھە را
سەرەي منە
سەرى ماندووم ھەلېنم و پىر بەدەم بىگرىم

منم!
منم دەگرىم
مرۆڤى هەرزان و گوناح!.

چارهنووس

پیاو به پیچه و آنه وه

ژن دهه اتن

جلشقری، سوالکه ری، خوْفرؤشی، مردن ...

(یان به پیچه و آنه وه):

... مردن، خوْفرؤشی، سوالکه ری، جلشقری.

ژن دههاتن

پیاو به پیچه و آنهوه

کریکاری، سه ربازی، نوکه ری، جاشیتی.

پیشمه رگایه تی، شهید بیوون...

(یان هه موو ئه م شیعره به پیچه و آنهوه):

... شهید بیوون، پیشمه رگایه تی، جاشیتی، نوکه ری.

سه ربازی، کریکاری.

پیاو به پیچه و آنهوه

ژن دههاتن

جلشئری، سوالکه ری، خو فرقشی، مردن...

(یان به پیچه و آنهوه):

... مردن، خو فرقشی، سوالکه ری، جلشئری.

ژن دههاتن

پیاو به پیچه و آنهوه

که په‌ردهم لادا و چوله‌که‌یه ک له به‌فردا چاومى ته‌پ کرد
تاقه شتیک ته‌نیا تو بیویت
که من بیرم لیی کرده‌وه

که له‌شی خوم کرده کوّل و
کووچه و شهقام و شاره‌کانم پی تاریک کرد

تاقه شتیک تهنيا تو ببوويت
كه من بيرم لىي كردهوه

كه گوتم: "چاواني؟"
گوتي: "ئەز باشم، لى ناخازم ب تەرا بېيقم، هييدوا!"
تاقه شتیک تهنيا تو ببوويت
كه من بيرم لىي كردهوه
كه "بىركىتا" گووهكەي خۆى كرده مشت و هاوارى كرد

Ut härifrån din djävla invandrare
annars ska du få skitet i ansiktet*

تاقه شتیک تهنيا تو ببوويت
كه من بيرم لىي كردهوه

تو...

ئەي ولاتى شەھىدپەروھر
ئەي ولاتى غەربىپەروھر
جەردىپەروھر
جەردىسەروھر
تاقه شتیک تهنيا تو ببوويت كه من بيرم لىي كردهوه

بەر لە نىڭران ، دواى مردن

تۆ بلوپىرى خەمى منىت، بەبى لىيوم مەنالىنە
تا ھەناسەم نەيىزدىنىيىت، ھۆرە مەكە تۆ ھىچ مەللى
«مەولاناي رۇمى»

ویلی دنیای ویلی کردوم
تاله ماندووهکهی سهر ته ویلی تالت
ئەزىم دەئاخنی لە خەم
دەستم لە هېچ
چاوم لە تەم
زارم... ئااااای!

کچه ونبووهکهی شاری (ناوی نالیم)

له خهیالی شهواندا...

له چی؟... چی بلیم چی؟...

پیت به پیت چون

بهه دهراشی پهیقی «کهچی»!

زاری پر له «کهچی»م بوقوئی بهرم

بوقوئی بهرم؟

بوقوئی بهرم؟

که ونه ئیتر

ھەستى بیستنت له نیوتەمی بینیندا..

سەرم دەخەبىتە بن باخەل

ھەنگاوهکانم دەبەيت

دە بروانە: شەقامەكان بوقوئیم دەبەن!

من ده زانم

ئەم پىكايىه بەرەو ھېچ كۆئى رى دەرناكا

*"كارىكم نىيە!"

ماندۇوم و سەرم قورسە لەسەر شانم

پىتەكان ھەلدىگەرم

دەيانكەم بەبەرد
چۆنیان ریزکەم
کە هەر بەردى
نهىنئىك لە دەرۈونىيا بۇتە مانا؟
تۆيىش واز بىنە
نا.. مەيھىنە
ھەستە!
لە سەرتاي ئەم رىستەيەدا
ھەنگاوى چاوت بکە بە باز
تاڭو پەيغەكان بىنە بەردى باز
ئەوسا
دەست لە گشت شتى كە بەرد،
بەرد!

ناوى من لە زارى تۆدا جوان دەبى و
بە ناوت زارم
گەر بانگم نەكەى
نزارم.

په یقه کان به رد بن
چاوم له خم داده تاشم
لیوت به لام
له پیکه نین.

تۆ بروانه!

په یقى «تۇ» لېيورپىزە لە «من»!

چى دەكەم؟...

بەم پىنۇو سەدادەتاشم «من» لە «تۇ»

تۆيىش بىرۇ!

رَاكە! / پرچت بەبا بىسىرە / چۈزانم!

ھەرچى حەزىز لىيە...

كە دەرۇى

دلىيا دەبم

ئىتر نارۇى!

گەر لە قەراخ رۆیشتىندا

سەوز بىت وەكۈ دارى ليمىز

لىيت دەگەرېم و «لىّ» دەكەم بە «بۇ»

بۆنت دەكەم

بەكەس چى بۇ؟ ..

مستی خاک که هله‌لدهگرم
قهزاری هه‌وای دهستمه
دهستی من تو!
به‌کهس چی بتو!

پیخواس و ههناسه بهکوئل

کوئلان درېژن... درېژن... درېژ!

مهوداكان

ههنجاو له نسيم دهدزن

بې نسى دهگەم بهئەمرىق

تۆيىش دەلىي بىرق

دەرۆم

لەسەر دەنگت را دەوھەستم

بەدوئى!

بەدوئى! بـ ..

مەگەر نەتكۈوت:

"تنۆكىك و تنۆكى تر نابن بـ دوو؟"

ھەنۇوكە من دلۇپى كەورەم كەرەكە

بۆيىھەپىتەكان يەك يەك ھەلدىگەرم

پىزىيان دەكەم

تىكىيان دەدەم

تۇورىيان دەدەم

دوا تر دەبىيەن

لەپى لەرزۆكم لەرەي خستقەتە ھەواى بـ بەردەمت

تۆيىش لېرە نىت.

بەيىلە تاۋى نەتۈيمەوە
لەم تىنەى گەرەكىھەتى
بەرۆكم بکاتە چال.

ھەستم دەلىٽ ھەستە بىڭى دەنۈوسى؟

بۆ خۆم

تا نەھىيىلەم نىيۇەتلىرى بىتۈيمەوە
لەم چالىدە كە تىنى تۆى كردىتە مال.

«نم» يك له من (كه ئاوهژووی منه)
دەتكىتە سەر تکاي دەستت
كە ھەلدىستى و
تالى پرچت بەرھو دەقەرى پشت گويىت دەبا

«من» يك له نم (كه ئاوهژووی نمه)

دەتكىيە سەر ھەستى دەستت
كاتى قىز بەسەر يەكدا دادەگەپى و
تالى گۆرين
درزىك دەخاتە
سەر سېيىمى گۈنات.

سینه‌ت دهخه‌یته سه‌ر چاوم
ماچی مهمکت به برزانگم
دهستم به رو دارستانه شیداره‌که‌ت ده‌روا
هه‌ناسه‌ت... هه‌ناسه‌م
پیکه‌نینت: نه‌رم: "درنده! درنده تازیزه‌که‌م"

لیوهکانت دهگهزم
زاری بهسته زمانم
پر دهبی له درندهی نازین!

ھىچ نېبىزىم

وېرانە بۆ من

كە بويىرم

مشتى لە بۇنى مەمكت بىزم و

بەم وېرانەدا

ھەللى رېزىم.

هیچ نه بیزِم

سَهْرَم كَيْزَه لَهْم ليَرْبِيَه

بُويِّرم دَهْكَا

دَهْنَگِي رووْخان بهْچاو بنوْشَم و

هیچ

نه!

بیزِم؟

هەر ھىندەم بۆ مايەوە
دانىشىم و «ناو» لە گشت شتىك بىستىئىنمەوە
تا بىبىن
جۈولەي شتىك
كە تارىكاىي بۇو و بەتهما بۇو
لە درزى شتىكى ترەوە

که دهرگا بwoo
بخزیته ژوور

له ولا تریش
شتیکی تر
که «من» بwoo...
من!
که له دویتیوه
سهد سال بwoo
تؤی نه دیبwoo

شەپۆلیک... دوو شەپۆل... سىّ...
شەپۆلیکى گەورە

چەندە لىت گەرام... بىرت نايە؟... گولەكانى بەر دەرگاڭەت: سىيس بۇون،
وشك، ھەلۋەرىن. ھەور: سېپىيە خەمگىنەكان. ۋەشە قەلس و نزەكان.
باران. بەفر، تىپەرىن

شەپۆلیکى گەورە

... سى... دوو شەپۆل... شەپۆلەك

تىپەرین بەفر و باران و ھەورە رەشە قەلس و نزەكان و سېيىھ
خەمگىنەكان و ھەلۋەرین و وشك و سىسىبۇونى گولەكانى بەردىرىغانان...
بىرت نايە؟... چەند لىت گەرام؟

گولەكان له زاري تۇدا...
لەۋى دەرىپىن
كە نسىت نېھىنىي كىايەكان فيىنك دەكا
ناوى تۆ... لىرە
بەنەھىنى دەرىپى
كە گولەكان لەئىر نووڭى قەلەمدا

خۆ لە درکاندن
دەزىنەوە.

بۆچى و کى و چىن و كەى بنووسىم...؟
كە دەنگم بەپەنا گويىدا رانەبۇورى
كە بىزە لە سەر لىيۇت رېى ۋەن نەكە
كە دەستم بەھانەيەكى دەستگەرتنى دەست نەكەۋى
كە تۇنە مخويىنې وە
كە لە نووسىندا
پەنا بۆئەم ھەممۇو «كە» يې بېم و
كەى بىنىنت
بۆ درکاندىن مەيلى باڭ نەكە؟

چما «بۆچى»؟

با...

نا...

هەناسەی من بوو

سەرتى وەرچەرخاند

دەستى چەپت پرچتى لەسەر چاوت لادا

منت بىنى و گۈلت: "ترسام!"

هیچم نهگوت.

گوتت: "بچینه ژووره و"

هیچم نهگوت.

ئىستاش له و بالكۆندا:

كورسى/مانگەشەو/ھەناسەى من...

نا...

با...

بزانه!

بەر لە ئاۋىتەبۇونى بىنايىم لە بىنىندا

نەزانىنەكانم گشت دەزانىن

ئىستايش

دەبىنم دىيىت... دادەنىشىت

ھەناسەم وەكۆ مەمكت

لە بەرۆکتدا بەند دەكەيت.

كە دواندنت دەكەم بەبيانووی مەمكت... نا!

ھەناسەم لە بەرۆکتدا.

دەلىم: بزانە...

ھىچ پەيىقى لەسەر لىيۇم ناپوئى
تؤىش:
بزە لە روخسارەت دەرىۋى و دەرپى.

سەرئىشەم ئىمىشەو

قاچى بەخشىوە بەرۋىشتن و

با...

بەرھو رووم دى

شام تاوى ھىست بەدەستى نەبۇرى دەكا و

تىيدىپەرىٽى.

مشتىكى رۇوناکى

لە پەنجەرەتەوە

رژاوهتە نېيۈ كۆلان

ھەلسە!

لە ملاي ژورەكەت بچۆرە ئەولە

لە شتىكى... (چۈزىنەم!...) ونبۇو بگەرى

با ڙانى سەرم

لە پەكىكدا پېى ون بكا

با بتوانم

دۇور لە تەقەقە قورىگەكان و

قورىگى تەقەكان

شويىنى بۇ حەجمىن

بىكەم بەسەرين.

سنور نه بووم جیم بهیا

قرت نه بووم بمپییوه

تهنانت با

به راونانی چهند گهلا

به رمدیته کولانه کان.

من تو بووم!

(کاتى کە ناوت گپ بۇو)

ھەم!!

(کە داوىنم چنگى بۆ گر رادەدىرىئى)

ئىستايىش گەركەم
كەۋىللى سازكەم
بۆ كەولى ھەستم
لەو كەۋىلەدا
چراى سەرى سەوداسەرم ھەلّدەكەم و
”فرىشتە“ يېك لەم دەقەدا
دەق دەكەم.

گه ر

ته مه ته نکه که هی زیر درهختی به رمالت با م

خو م ده دا

ده سست با

تا کو بمب ا

لەو ژوورەدا چى دەكەيت؟
ئاوىنە سەرینت نىشان دەدا
دەستى كراسىت
بەسەر تەختەكتا شۆر بۇتەوە
تۆيىش لە پەنجەرەوە
چاوت بىرىۋەتە
تەمە تەنكەكە ئىزىز درەختى بەرمالەكت
كە گور من بام
خۆم دەدا
دەست با
تاكو بىما...
.

نەپېرسىيۇھ لېوت ھەرگىز و دلىيايە دلّم
كە چاوت پرسى زوڭلى لى دەزى:
"خۆشمت گەرەكە؟"
گەرەكمە و گەرەكمە چاوگەي خۆشەويىستىت
بە شتى بچوينم
ناتوانم.

ئەرئ بە راست، راستە دەلین ئەستىرە هەن، چەندىن سالە مەدۇون و ئەو
تىشكى دەگا بە ئىمە، ھاوارى مەدۇویەكى پۇوناکە و خەلکىش بە شتى ترى
دەچۈپىن؟

دىسان بە راست، تىشكى گۆنات ھى چەند سالى بەر لە ئىستاي ئەو
ساتە بۇ كە من ھەلسام، پەردىم لادا و ... تؤىش مەمكە كانت لە ترىفە
شاردىنەوە؟

ئىستايىش ماندووم
ماندووم و گەرەكمە بىرى بىبابانىكى تر لە يادت ھەلکەنم تا رېڭاكەم
نەكەۋىتە لاي مالەكتە
كە لهۇي نىت.

بەرەو کۆئى ھەنگاوا بەپىكەم
تاكۇرىنىڭ كورت بىيىتەۋە
وەك ھەناسە لە سىنگەمدا كە تۈ دەتگۈت:
"ھەناسە بىكىشە مالى دىل!

خوشەویستیت کویىرى كىرم/ نەفرەتت بىنـا.

...

(من ناتوانم، تۆ بنووسى!

لەو شەۋەھە

بۇنى نەبۈونت دەر و دىوارى تەنیوه
ناوى شەو بۇتە رەنگ و بىنايىمى داپقشىوه...

من خەريكم چى دەنۋوسم يان بىنۋوسم بۆ بىنۋوسم؟!
من! ... كە ھەولىم دا

بتكەم بەئاۋىنە بۆ كەنىنلى پىمەيىھەنىسىكى
نەبۇو نىيە نابى...
نەبۇو نىيە
نابى!

نەبۇو
نىيە نابى!
تەنانەت بۆيىشت نەگریام

سەرەرای ئەمەيش
ئەم شىعرە نە هى منه و نە بۆ تۆ!

لە خەونمدا گەورەتى
مناڭلىرى
جوانلىرى و
نازانىم چىي ترى!
گەر گەركەنە گەورەتى و مناڭلىرى و جوانلىرى و
نازانىم چىي ترى خەونەكائىم بىت

وهره... له شهوه کوییره کانمهوه داگهري و
له خهونمدا
كونجيک بکه بهشويينى خه و

گهه ناتهوي گههورهتر و منالتر و جوانتر و
نارازم چيي ترى خهونه کام بيت
برق... بهشهوه کویيره کانمدا هه لگهري و له خهونتمدا
سوروچيک بکه بهشويينى خه و

بيدارت ناكهم! تو بيزارييت.

بيدارم مهكه! من بئ زارم.

شەو تەنیا شەوه و وا بەرپیوھ

کەسیک دەلنى من دەنۋوسم تۆ دەلېيت نارقۇن پەلە ھەورى پشت پەنجەرە
چەقىن و بىزازاربۇون لە ئىتر چى بنووسم ئەژنۇم خەريكە دەسۋوتى دىسان
پووهو ھەستان و ھەنگاۋ و ھەولى ھەست و شەكاندى گشت شتىكى تارىك
لە شەۋىيکى تارىكى تەنیادا كە تەنیا شەوه و

كەسىك گوتى

من نووسىم

تۆيىش

نا...

چهند سیوییه کورسیی دوور له سیله‌ی چاوه‌کانت
که هله‌دستیت، تاریکی دهشله‌قینیت و
دهستت له جگه‌ره دهگه‌پی.

منیش له دیدی کورسییه‌وه:
دانیشتوم و چاوه‌ریم دهست بـ چهـرـخ بـهـرـیـت و
سـهـوزـایـیـی سـهـرـی مـهـمـکـتـ بـنـوـوـسـمـهـوه

"پوو له هه راييک دهکهم" تولهوي پروتیت
پنه به زمانت ته ر دهبي:

"وهد!"

پوو و هر ده گييرم تولهوي پروتیت

سەری پەنجهەت چمکى لاددا:

"گولەكەم تەرە!"

چرا كويىر دەكەم
تاريكييەكى تەر دەگرمە باوەش.

په رده لاددهم:

تاريکى بهفرى لى دهبارى

كچىك خهريكه به ژىر چراى سەر شەقامدا تىدەپەرى

من لە پشت پەرە

قورسايىي دلەم خستۇتە سەر قاچى چەپ.

دویتچ درهندگه

سبهی دووره

ئیستا ...

نانووسم.

من دیوم!...

قهحبه‌گول بروانه لهم گولانه‌ی له ئىسىقانه‌کانمدا پواون كه تو بانگى ناوت
كردووم بق روانين له كزوللەبۇونى مانگ له گۇماوى ژىر پردىكدا كه تەم له
خەيالى ئالاوه...
ئالاى چى؟!
گشتىيان بدەرە دەم درانەوە

ئەم جىهانە خەوختىنە لە خەونمدا بخنكتىنە
كە كردوومىيەتى بەدىۋو

دىۋى ماندوو لە ماندووپىتى
دىۋى تەنبا لە تەنبايى
دىۋى زەللىل لە دىۋىتى

قەحبەگۈل...

ھەزم لە چەرینى گرييانى خۆمە
لە پاکىرىن بەرەو نازانم كوي
كە هيچ كەس لە وى
پىم نالى بۇ كوي؟

ھەزم لە چەرینى گرييانى خۆمە

لە ونبۇون و بەچاۋى تۆ بىيىنەوەم
چىكى كراسىم
لە شانت بەرەلا دەكرد
لەشت ئاۋىنەيەكى تر بۇو
بۇ رۇوتىپۇونەوەم

گۈيت لېمە؟
حەزم لە چىرىنى گريانى خۆمە!

گریان فرسه خى دووره من له دللت تەنگە دەزانم
تو دەزانى رۇڭى ئىرە شەھى ئەۋىيىه
تو لە «ھىچ» دەگەرېيت نايىرۇزىيەوه
ھىچ كەس هىچ كەس و شتى ون نەكىر دووه
تو بەپىچەوانەوه
دەرېيت

بىرق

بەرەو فرسەخى كە گريانى لى دوورە

من لە دلت

تەنگە

دەزانى؟

من دەزانم

تۆ دەزانى

خۆم لە دەستەکانى خۆم ناوه تۆ وەرم ناگریت لە دنیاى شەو و شەوى
دنیاى ھەستىك كە دەبىتە دەست و ھەلەمەگرى و دەمختە دەستى خۆمەوھ
بۇ تۆ وەرم ناگریت؟
لە تەنیاپىم تەنیا ناكەيت
تەنیاپىي خۆت لە تەنیاپىم تەنیا ناكەيت

خوت له دهسته کانی خوت نانییت تا و هرت بگرم له دنیای شه و شهود
دنیای ههستیک که ده بیته دهست و هه لئده گری و ده تخاته دهستی خوت و

من

و هر تناگرم

له ته نیاییت ته نیا ناکه م

ته نیاییی خوم له ته نیاییت ته نیا ناکه م

دوو ته نیا

هه رگیز ته نیان

هه میشه نین

توق پیم ده لئیت

بروا ناکه م!

"لە كۈي دەبىت"

من دەپرسم: "كۆرەكەي من؟"

*لىرىه لە با

نەبۇونم چۆن دەبىتە مەركەرگىش ھەوال كە ھەلدىكە

تۆ دەپىسى

دەستت دەرۋا

بەرەو قىز نا ..

روومەتت نا ..

قورىگت ئا!

كە دەلى: نا!

نا...

ئەمە تو نىت كە پەيغە كان لادەدەيت و دەردىكەویت
دىيىت و دىنبۇون ھەلّدەگرىت و
دەيكەيتە گىر
ھەلىدىنىت بەرھو باالاي «ئا» ئىقىانى

ئەمە تۆ نىت بنووسى قۇز

پىنۇس بودىسى دەستىش ھەستى

دايىھىنى

تۆ ئەوه بۇويت شانى ھەستت نەگەيشتە چۆكى ئەشقىم

دەستىم دەنۈسى

دەلەم دەلەن:

نا...

ئەمە تۆ نىت

- هەلۆ!؟...

"ئەو كەسە نىت بۇي دەمرىم" رىستەيەكە رقم لىيىه لەم بەفرەى فەر فەر
دەلىيىت (ما بەستم تو نىيە!) پەرى كۆتەرە و دەبارىتە سەر شۇستەكەى پشت
پەنجەرەت بە جى دىلىم
من دىيەمەوه:

- ههلو!...

"ئەو كەسە نىم بۆت دەمرىم" رىستەيەكە خۆشىم دەۋى ئەم
بارانەي تىن تىن تىن دەلىيىت (مەبەستىم تۆيە!) ئەشكى
تۆيە و لە چاومەوه دەتكىتە سەر ئا .. ئەم دېرىھى بۆم
نانووسرى
جىيم دەھىيلىّ
دەپۋاتەوه:

- ههلو!...

- ههلو!...

سەنگساربۇون بەدەمى سەگسارەكانەوە

فرىشتەيەك گوتى:

"خويىيەكان كىشت شتە باشەكانى ئىيمەيان بىدووھ"

بەرۋىزىك گوتبوو:

"من، ھىچ كام لە خوشكەكانم قەحبە نەبۈون

بەلام كىشت قەحبەكانى دونيا، خوشكى منن!"

لۇول دەخۆيت بەدەم گەردەلۈولى گومانەوە

كە گىرى يەقىنى كىرۇتە تەختى سەما:

دەلەرىتەوە

دەچەميتەوە

ھەلەستىتەوە و

دەمى خەلک بۆتە دەست و پېر لە بەرد.

بیناییم تالى قىزى رؤيىشتىو بەرھو مەمكى چەپت
دەكاته رېگا و ھەلدىخلىيىسى:
دەلەرىيىتەوه
دەچەمىيىتەوه
بەردەبىتەوه و
بەردەكان بەسەرماندا دەبارىن و
"دەستم بەردە! نابىن بەبەرد!"

تۆ؟...

لە دنیادا يەکى وەك تۆ
ئەویش من شىت...

زستانی دوو هزار و نازانم چهند
ستوکھوڭلەم

چەند ئاماڙيەكى پىيوىست

لابه‌رە دوازده:

ئاگرييک بەربوته هەناوم / دىتە دەر لە هەناسەم بۆسق «وهفائي»

لابه‌رە چوارده:

”مزرع سىز فلک دىدم و داس مە نو حافظ شيرازى

لابه‌رە هەٺده:

”نامش را نمى گوييم منوع است“ رضا براھنى

لابه‌رە نۆزدە:

ئاخنه‌با: دواپۇزىكاني زستان «هەنبانە بۇرىنە - هەزار»

لابه‌رە بىسىت و دوو:

”ودره كە وەك پايىزى زىرده رەنگم“ خالىدى حىسامى - ھىدى

ھەۋلىكە بىز مامەلە كىردى لەكەل دەقىكى كۆندا و نۇرسىنى دىبى نەنۇسراوى

ئەم دېرىه.

لابه‌رە سى و دوو:

خوداحافيز (سويدى) Hejdå

ھەمان لابه‌رە:

Ut härifrån din djävla invandrare

annars ska du få skitet i ansiktet

برىق دەرەوە پەنابەرى بەلەحتەتكراو

دەنا گۇو دەكەم بە دەمۇچاوتدا (سويدى)

لابه‌رە چل:

كارى ندارم كە ”محمود داۋودى“

لَپْرَهْ چَلْ وْ هَشْتْ:

ئَاندَرَهِي تَارِكَزْفَسْكِي

لَپْرَهْ نَهْوَهْتْ وْ دَوْوَ:

لَقْرَكَا

